

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 226/2013-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti G. T., Č., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003, za účasti Okresného súdu Košice-okolie, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo G. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010 p o r u š e n é b o l i .

2. G. T. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice-okolie j e p o v i n n ý uhradiť G. T. trovy konania v sume 489,06 € (slovom štyristoosemdesiatdeväť eur a šesť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2012 doručená sťažnosť G. T., Č. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 (ďalej aj „namietané konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že okresnému súdu bol 15. decembra 2002 doručený návrh, ktorým sa sťažovateľ domáha náhrady škody spôsobenej pri pracovnom úraze. Konanie o tomto návrhu je okresným súdom vedené pod sp. zn. 8 C 1/2003, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti ešte nebolo právoplatne skončené.

Sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

„Sťažovateľ dňa 30. 3. 2010 podal sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky proti odporcovi Okresnému súdu Košice-okolie, v ktorom navrhoval, aby Ústavný súd nálezom konštatoval porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných

prieťahov zakotveného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotveného v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie vo veci sp. zn. 8 C 1/2003. Dňa 30. 8. 2010 Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom Okresného súdu Košice-okolie porušené. Taktiež Ústavný súd odporcovi prikázal, aby v tomto konaní konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 3.000 eur a takisto uložil odporcovi povinnosť, aby sťažovateľovi uhradil trovy konania.

Napriek tomuto rozhodnutiu Ústavného súdu Slovenskej republiky, od vydania ktorého ubehli 2 roky a 3 mesiace, do dnešného dňa nie je vec právoplatne skončená.“

Sťažovateľ doplnil svoju sťažnosť podaním zo 7. februára 2013, v ktorom aktualizoval prehľad úkonov okresného súdu v napadnutom konaní.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti a jej doplnení sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a

- právo na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru,

bolo postupom Okresného súdu Košice-okolie vo veci sp. zn. 8 C/1/2003 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice-okolie konal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice-okolie vo veci sp. zn. 8 C/1/2003 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice-okolie pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 4.000 eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu reagovala na výzvu ústavného súdu v prípise sp. zn. 1 Spr V/159/2013 z 5. apríla 2013, v ktorom popri prehľade procesných úkonov súdu okrem iného uviedla, že *„konanie súdu bolo efektívne v súlade s právnymi predpismi. Vo veci bolo dňa 15. 4. 2011 rozhodnuté rozsudkom. Skutočnosť, že predmetný rozsudok bol zrušený Krajským súdom v Košiciach uznesením č. k. 1 Co 233/2011-526 dňa 18. 9. 2012 nepotvrzuje tvrdenie sťažovateľa, že súd konal neefektívne. Nedostatky v konaní vytknuté odvolacím súdom tunajší súd priebežne doplňuje a vysporiada sa s nimi v ďalšom rozhodnutí.“*

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 226/2013-22 z 26. apríla 2013 ju prijal na ďalšie konanie v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na pojednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010, a vo zvyšnej časti ju odmietol ako neprípustnú.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a prípadne doplnila svoje vyjadrenie k sťažnosti z 5. apríla 2013. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. 1 Spr. V/159/2013 doručenom ústavnému súdu 11. júna 2013 oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, pričom možnosť doplniť svoje vyjadrenie k sťažnosti nevyužila.

Dňa 13. júna 2013 vyzval ústavný súd právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenia predsedníčky okresného súdu k sťažnosti na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 21. júna 2013 oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, súhlasí s upustením od neho, a zároveň zaujala stanovisko k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu z 5. apríla 2013, keď okrem iného uviedla: *«... za efektívne konanie nemožno považovať konanie, v ktorom súd zaťaží rozhodnutie viacerými chybami, pre ktoré, odvolaciemu súdu neostáva nič iné než rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a navyše v prípade, keď súd prvého stupňa ani po 10 rokoch od začatia konania nemá vyriešené podstatné právne otázky. Nebyť neefektívneho postupu odporcu celková dĺžka konania by sa nepredlžovala tým, že odvolací súd zrušil rozhodnutie a vec vrátil na ďalšie konanie, ale odvolací súd by mohol rozhodnúť vo veci potvrdzujúcim rozsudkom alebo rozsudkom, ktorým by sám zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa. Vzhľadom, na uvedené, nie je pravdivé ani tvrdenie odporcu, že konanie bolo v súlade s právnymi predpismi, keď Krajský súd v Košiciach vo svojom uznesení priamo uviedol, že „Súd prvého stupňa v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2“... taktiež je potrebné uviesť, že technické a organizačné problémy nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (IV. ÚS 58/02). Odporca je ako súdny orgán povinný svoju prácu organizovať tak, aby ochrana práv sťažovateľa bola rýchla a účinná.»*

Právna zástupkyňa pripojila k svojmu vyjadreniu vyčíslenie trov právneho zastúpenia.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 172/2010 už rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. O tejto sťažnosti ústavný súd rozhodol nálezom č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010, v ktorom okrem iného vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom zároveň okresnému súdu v napadnutom konaní prikázal konať vo veci bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €. Označený nález nadobudol právoplatnosť 22. októbra 2010, keď bol (podľa doručky založenej v spise sp. zn. IV. ÚS 172/2010) doručený okresnému súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tomto konaní preskúmaval postup okresného súdu v napadnutom konaní len v období po 22. októbri 2010.

Zo sťažnosti, z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 1/2003 a z písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil, že v období po 22. októbri 2010 bol priebeh napadnutého konania takýto:

1. Dňa 31. januára 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 9. marec 2011, ktorého sa bez ospravedlnenia nezúčastnil sťažovateľ napriek tomu, že predvolanie mu bolo riadne a včas doručené; okresný súd odročil pojednávanie na 15. apríl 2011 s poukazom na nutnosť osobnej účasti sťažovateľa ako navrhovateľa na pojednávaní.

2. Na pojednávaní konanom 15. apríla 2011 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorý napadol sťažovateľ odvolaním 3. júna 2011 a žalovaný 8. júna 2011.

3. Po vyžiadaní vyjadrení účastníkov konania k podaným odvolaniam okresný súd predložil spis 14. júla 2011 Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaniach.

4. Krajský súd uznesením z 18. septembra 2012 rozsudok okresného súdu z 15. apríla 2011 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; spis bol okresnému súdu vrátený 22. októbra 2012.

5. Pojednávanie nariadené na 14. december 2012 okresný súd odročil na neurčito, keďže žalovaný navrhol vypočuť svedka, ktorého adresu okresnému súdu nevedel oznámiť, a zároveň poskytol účastníkom konania 8-dňovú lehotu na vyjadrenie k doplneným svedeckým výpovediam.

6. Dňa 10. januára 2013 nariadil okresný súd pojednávanie na 22. február 2013, ktorého termín však 28. januára 2013 zrušil vzhľadom na zmenu zákonného sudcu v predmetnej veci; novému zákonnému sudcovi bol spis pridelený 1. februára 2013, ktorý 22. februára 2013 zaslal účastníkom procesné poučenie a 14. júna 2013 nariadil termín pojednávania na 16. september 2013.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Keďže ústavný súd už nálezom č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010 rozhodol, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 porušil sťažovateľom označené práva, v tomto konaní mohol vzhľadom na § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde posudzovať postup okresného súdu v napadnutom konaní z hľadiska namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len v období po nadobudnutí právoplatnosti označeného nálezu, t. j. po 22. októbri 2010.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a ods. 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická

zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze. Po právnej stránke ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Vo vzťahu k faktickej zložitosti veci ústavný súd pripustil, že vec vykazuje znaky faktickej zložitosti (potreba zhromaždenia viacerých listinných dôkazov, potreba vykonania znaleckého dokazovania). Faktická zložitost' veci však nemôže v žiadnom prípade ospravedlniť skutočnosť, že vec ani po uplynutí desať a pol roka od podania návrhu nie je dosiaľ právoplatne skončená. Pritom rozhodnutie má pre sťažovateľa mimoriadny význam.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa, ktorý je v tomto spore žalobcom, v súvislosti s prieťahmi v napadnutom konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 v období po právoplatnosti nálezu č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010, t. j. po 22. októbri 2010. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 8 C 1/2003 vyplýva, že v posudzovanom období bol postup okresného súdu v zásade plynulý, bez období neodôvodnenej nečinnosti. Okresný súd po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 172/2010 z 30. augusta 2010 rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 8 C 1/2003-465 z 15. apríla 2011. Ústavný súd sa ale stotožňuje s názorom právnej zástupkyne sťažovateľa, podľa ktorého bol postup okresného súdu v namietanom konaní neefektívny, vzhľadom na dôvody, pre ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 1 Co 233/2011 z 18. septembra 2012 zrušil označený rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, čím došlo k predĺženiu namietaného konania.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje najmä na tieto časti odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Co 233/2011 z 18. septembra 2012:

„Odvolací súd je... toho názoru, že súd prvého stupňa svojim nesprávnym procesným postupom zaťažil rozhodnutie a konanie mu predchádzajúce vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

... Medzi takéto vady sa v súdnej praxi považuje nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť, resp. nedostatok dôvodov. Tak tomu bolo aj v prejednávanej veci.

Nepreskúmateľnosť tohto skutkového záveru spočíva v tom, že súd na strane jednej konštatuje, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, či a kedy bol žalobca a osádka linky s konkrétnymi bezpečnostnými predpismi oboznámená a na druhej strane uvádza, že k vzniku pracovného úrazu došlo porušením bezpečnostných predpisov z jeho strany. Neuvádza sa však ani to, aký z bezpečnostných predpisov zo strany žalobcu bol porušený.

Pochybenie súdu prvého stupňa spočíva aj v tom, že z jeho rozhodnutia... nemožno zistiť, ktoré skutočnosti v prejednávanej veci má za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, prípadne prečo nevykonal ďalšie dôkazy. Súd v rozpore s ust. § 157 ods. 2 v odôvodnení rozsudku iba opisuje vykonané dôkazy... bez toho, aby z odôvodnenia rozsudku bolo zrejmé, čo z jednotlivých dôkazov vlastne bolo zistené, čo bolo preukázané a čo nie...

Preto skutkový záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobca sa podieľal na vzniku pracovného úrazu tým, že porušil bezpečnostné predpisy je nepreskúmateľný...

Za nesprávny treba považovať aj záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobca zavinene porušil pokyny, tým, že svojvoľne, iniciatívne zasahoval do stroja počas jeho chodu. Uvedené zistenie nemú oporu vo vykonanom dokazovaní...

Ďalej je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil vo vzťahu k interpretácii vyhl. č. 32/1965 Zb...“

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo aj v období po právoplatnosti nálezu č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010 k zbytočným priet'ahom v namietanom konaní, a teda aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

S'ťažovateľ sa tiež domáhal, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v namietanom konaní bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd v tejto časti s'ťažnosti nevyhovel vzhľadom na skutočnosť, že okresnému súdu už nálezom č. k. IV. ÚS 172/2010-43 z 30. augusta 2010 prikázal, aby konal v tomto konaní bez zbytočných priet'ahov (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje sťažovateľ takto: „... vzhľadom na celkovú dĺžku konania sp. zn. 8 C 1/2003 vedeného na Okresnom súde Košice-okolie, ktorá napriek tomu že Ústavný súd Slovenskej republiky už v tejto veci dňa 30. 8. 2010 rozhodol o porušovaní práv sťažovateľa, ktorá je už takmer 10 rokov, ako aj na stav právnej neistoty, keďže sa sťažovateľ nevie domôcť práva, ktoré si uplatnil v súlade so zákonom ako ani samotného odškodnenia, ktoré mu za škody na zdraví a spôsobené trvalé následky patrí, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, význam uplatňovaného nároku na náhradu škody sťažovateľa spôsobenej mu pracovným úrazom z roku 1998, ktorý mu spôsobil vážne a trvalé zdravotné následky, psychické problémy ako aj výrazné sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj vzhľadom na tú skutočnosť, že toto konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené, sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 4.000 eur.“

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu v skúmanom období (napriek príkazu konať vo veci bez zbytočných prietáhov uloženému okresnému súdu nálezom sp. zn. IV. ÚS 172/2010), berúc do úvahy doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ktorá je z ústavného hľadiska zjavne neakceptovateľná, a skutočnosť, že sťažovateľovi už ústavný súd v roku 2010 priznal finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 €, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v súlade s § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. I. R. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2011, ktorá bola 763 €, pri úkonoch právnej služby vykonaných v roku 2012 a za prvý polrok 2012, ktorá bola 781 €, pri jednom úkone právnej služby vykonanom v roku 2013. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie z 21. júna 2013) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon v roku 2012 sumu 127,16 €, za úkon v roku 2013 sumu 130,16 €, čo predstavuje sumu 384,48 € a spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,63 € a raz po 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) sumu 407,55 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH (podľa § 18 ods. 3 vyhlášky), keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platkyňou DPH; celková odmena za poskytnuté právne služby tak predstavuje sumu 489,06 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2013